

Statsminister Erna Solberg
Statsministerens kontor
Postboks 8001 Dep
0030 Oslo

Vår ref.:

Deres ref.:

Dato:
06.09.2018

Vedr. sak om Riksrevisjonens undersøkelse av oppfølging av objektsikring

Kontroll- og konstitusjonskomiteen viser til Dokument 3:11 (2017–2018) Riksrevisjonens undersøkelse av oppfølging av objektsikring som komiteen har til behandling og kontrollhøringen 27. august 2018.

På bakgrunn av innspill fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti ber komiteen om svar på følgende spørsmål, om nødvendig unntatt offentlig innsyn:

1. Statsministeren åpnet i kontrollhøringen 27. august 2018 for å se på muligheten for å forsere prosessen med å komme i mål med grunnsikring i Forsvaret før 2025. Hva er det som gjør at statsministeren mener at det nå er mulig å komme i mål tidligere enn 2025, og hvorfor har i så fall ikke denne vurderingen kommet tidligere?
2. Statsministeren uttalte i kontrollhøring 27. august 2018: *«og så var det et feilaktig inntrykk gitt i budsjettproposisjonen i 2016 av hva som var rapportert inn til NSM om tilstanden. Men det er altså rettet opp i proposisjonene i årene etter. Det er ikke slik at dette er en misforståelse som står der, for dette er rettet opp i både 2017 og 2018, i form av at man da har en annen. Det er også orientert om disse spørsmålene i samfunnssikkerhetsmeldingen, og det er altså flere punkt etter den tiden hvor dette er rettet opp i.»* Hvordan definerer statsministeren «rettet opp i»?
3. Statsministeren viste i kontrollhøringen til samfunnssikkerhetsmeldingen som et dokument hvor tilstanden har vært riktig rapportert. Her står det for eksempel at *«politiet er de objektene som mangler permanent grunnsikring, sikret gjennom bruk av midlertidige kompenserende tiltak»*. Dette strider imot Riksrevisjonens funn. Riksrevisjonen skriver følgende om de skjermede byggene i politiet: *«Videre foreligger det i liten grad konkrete planer for kompenserende tiltak i påvente av å få på plass tilstrekkelig grunnsikring.»* Hva er forklaringen på dette avviket, og

mener statsministeren rapporteringen i samfunnssikkerhetsmeldingen om de kompensierende tiltakene for sikring av skjermingsverdige objektene i politiet var korrekt?

4. Komiteen ber om en oversikt over all rapportering fra regjeringen til Stortinget om status på objektsikring fra januar 2014 til i dag med en presisering av hva som er korrekt informasjon og hva som er feil og/eller upresist.
5. Statsministeren sa i årets høring *«Jeg mener at vi, både statsrådene og jeg, tok tydelige forbehold, ikke minst om permanent grunnsikring, i forrige høring – at det på det området ville ta lang tid, og vi var ikke kommet i mål. Man vil finne flere sitater, fra alle statsrådene som var til stede, om at det ville ta tid, for da hadde vi begynt å se hvor komplekse, sammensatte og store prosjekter dette er.»* Tidligere justis- og beredskapsminister Anders Anundsen tegnet i fjorårets høring et bilde av at man hadde vært i mål med grunnsikringen innen utgangen av 2014. Hvordan kan statsministeren da belegge at alle statsrådene sa at dette ville ta tid, når en av de mest sentrale, nylige avgåtte, statsrådene sa at man allerede var i mål?
6. Under kontrollhøringen 27. august 2018 uttalte direktør Kjetil Nilsen at NSM har gjennomført 17 tilsyn tilknyttet sikkerhetsstyring og objektsikring i justissektoren og 29 i forsvarssektoren i 2016. Ble tilsynsrapportene fra NSM oversendt regjeringens sikkerhetsutvalg til behandling og/eller orientering? I tilfelle bes dato for oversendelse opplyst.
7. Statsministeren sa i høringen følgende: *«Det er også fordi vi ser at det er objekter som er planlagt i denne perioden, som har stått byggeferdige i denne perioden, uten at man har tatt høyde for skjermingen, og vi da må etterskjærme fordi det har vært en utvikling i forståelsen av det.»* Hvordan kan statsministeren forklare at det har vært planlagt og bygget skjermingsverdige objekter i strid med gjeldende objektsikkerhetsinstruks etter at et samlet Storting gjentatte ganger har understreket viktigheten av å følge opp objektsikring etter 22. juli?
8. Under høringen var både forsvarsministeren og justis- og beredskapsministeren opptatt av at det nå lages planer, både innenfor justis- og forsvarssektoren. Statsministeren gav uttrykk for at det har vært rapportert enkeltvis, stykkevis og delt, men *«kanskje ikke sånn at det har vært gitt et bilde som har vist helheten»*. På spørsmål fra Hans Fredrik Grøvan om statsministeren ville sørge for at en får en forpliktende plan for framdrift, finansiering og organisering når det gjelder grunnsikring av skjermingsverdige objekter for politi og forsvar, som kan presenteres og drøftes i Stortinget, svarte statsministeren slik:

«Vi har jo egentlig den planen nå, som vi også har meldt her, knyttet til politiet, og kan melde tydelig om det ganske raskt. Det tar litt lengre tid å være helhetlig ferdig med spørsmålet, også når det gjelder om vi kan forsere tiltak, for Forsvaret,

men det ligger jo en plan – i langtidsplanen – for objektsikring i Forsvaret som også er økonomisk. Men det er når jeg sier at vi bør helhetlig kunne melde dette.»

Kan statsministeren bekrefte at regjeringen, på bakgrunn av Riksrevisjonens rapport, vil utarbeide en forpliktende plan for framdrift, finansiering og organisering når det gjelder grunnsikring av skjermingsverdige objekter for politi og forsvar? Når kan i så fall en slik plan ventes til Stortinget?

9. Under nedleggelse av grunnsteinen for det nye beredskapssenteret uttalte statsministeren at det var tolv objekter politiet hadde ansvar for, og at fire av disse ville bli sikret ved ferdigstilling av senteret. Dette er informasjon kontroll- og konstitusjonskomiteen har mottatt i graderte dokumenter. Er det andre opplysninger fra de graderte dokumentene som kan deles med offentligheten? Har informasjon fra de graderte dokumentene blitt nedgradert, og i så fall er prosedyrene for nedgradering fulgt? Når ba i så fall SMK om nedgradering, og når ble beslutningen om nedgradering fattet? Av hensyn til komiteens behandling av informasjon fra de graderte dokumentene i den videre behandlingen av saken, ber komiteen om en oversikt over hvilke opplysninger som ev. er nedgradert.

Med vennlig hilsen
Kontroll- og konstitusjonskomiteen

Dag Terje Andersen
komitéleder

Kopi:
Forsvarsdepartementet
Justis- og beredskapsdepartementet

Statsråd Frank Bakke-Jensen
Forsvarsdepartementet
Postboks 8126 Dep
0032 Oslo

Vår ref.:

Deres ref.:

Dato:
06.09.2018

Vedr. sak om Riksrevisjonens undersøkelse av oppfølging av objektsikring

Kontroll- og konstitusjonskomiteen viser til Dokument 3:11 (2017–2018) Riksrevisjonens undersøkelse av oppfølging av objektsikring som komiteen har til behandling og kontrollhøringen 27. august 2018.

På bakgrunn av innspill fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti ber komiteen om svar på følgende spørsmål, om nødvendig unntatt offentlig innsyn:

1. Når ble det bestemt at 2025 var sluttfrist for å komme i mål med skjerming av Forsvarets skjermingsverdige objekter i henhold til objektsikkerhetsforskriften, og hvorfor har ikke forskyvingen av fristen blitt kommunisert til Stortinget tidligere?
2. Hadde Heimevernet flere beredskapsklare områder pr. 31.12.2017 enn i 2014?
3. Hadde Heimevernet bedre tilgang på materiell pr. 31.12.2017 enn i 2014?
4. Heimevernssjefen sa i høringen følgende om grunnsikring av egne skjermingsverdige objekter: *«Jeg har brukt egne penger, altså egne midler fra Heimevernet, som egentlig skulle ha gått til trening, på å tilfredsstille kravene i sikkerhetsloven, samtidig som prosjektet vi snakket om tidligere, med Forsvarsbygg, som skal levere sikring over hele landet, skal levere de siste tingene.»* Er arbeidet med objektsikring i Forsvaret frem til nå lagt opp slik at grunnsikring skal skje uten ekstraordinære bevilgninger?
5. Komiteen ber om følgende:
 - a. En kronologisk oversikt over når Forsvarsdepartementet har mottatt NSMs tilsynsrapporter om objektsikring.

- b. Innsyn i alle NSMs anmerkninger fra tilsyn på objektsikring på forsvarssektoren fra januar 2014 til i dag.

Med vennlig hilsen
Kontroll- og konstitusjonskomiteen

Dag Terje Andersen
komitéleder

Kopi:
Statsministerens kontor
Justis- og beredskapsdepartementet

Statsråd Tor Mikkell Wara
Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Vår ref.:

Deres ref.:

Dato:
06.09.2018

Vedr. sak om Riksrevisjonens undersøkelse av oppfølging av objektsikring

Kontroll- og konstitusjonskomiteen viser til Dokument 3:11 (2017–2018) Riksrevisjonens undersøkelse av oppfølging av objektsikring som komiteen har til behandling og kontrollhøringen 27. august 2018.

På bakgrunn av innspill fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti ber komiteen om svar på følgende spørsmål, om nødvendig unntatt offentlig innsyn:

1. Har Justis- og beredskapsdepartementet i løpet av de siste fem årene i budsjettdialogen med Politidirektoratet anmodet direktoratet om å nedjustere arbeidet med objektsikring?
2. Har Justis- og beredskapsdepartementet i etatsstyringsmøte med Politidirektoratet i løpet av det siste året gitt uttrykk for at direktoratet må kvittere ut funnene fra Riksrevisjonen i forhold til de tolv skjermingsverdige objektene innenfor direktoratets egen økonomiske ramme, og at det ikke kan påregnes friske midler til dette arbeidet?
3. Har Politidirektoratet i løpet av det siste året på en formell måte uttrykt bekymring overfor Justis- og beredskapsdepartementet angående ressursituasjonen for å få nødvendig fremdrift i arbeidet med objektsikring? Komiteen ber om å få oversendt eventuell korrespondanse om dette.
4. De fleste av politiets skjermingsverdige objekter ble først utpekt av Justis- og beredskapsdepartementet i november 2014 etter en lang prosess. Hva er hovedårsaken til at prosessen tok så lang tid?
5. Politidirektør Humlegård opplyste i komiteens høring at han hadde sendt e-post og brev til Justis- og beredskapsdepartementet 20. november 2015 med beskjed om

feilrapportering. Komiteen har fått oversendt det aktuelle brevet og e-posten, men ber om å få oversendt øvrig korrespondanse som omhandler feilrapporteringen. Videre ber komiteen om å få oversendt kopi av den informasjonen som ble formidlet til Stortinget i anledning Politidirektoratets og deretter Justis- og beredskapsdepartementets feilrapportering.

6. I fjorårets kontrollhøring kom det fram at NSM har rapportert løpende om avvikene de har avdekket rundt grunnsikring ved ulike skjermingsverdige objekter. Politidirektoratet hadde også varslet Justis- og beredskapsdepartementet i november 2015 om at man ikke var i mål med grunnsikring av skjermingsverdige objekter i justissektoren, som feilaktig stod i 2016-budsjettet fra departementet. Hvorfor ble ikke rapporteringen om at grunnsikringen ikke var i orden fanget opp og videreformidlet Stortinget? Hvordan kunne justis- og beredskapsministeren et halvt år senere likevel fortelle Stortinget at grunnsikringen på justissektoren var i orden?
7. I Justis- og beredskapsdepartementets tildelingsbrev til Politidirektoratet for 2017 fikk Politidirektoratet følgende oppdrag: *«Redegjøre for hva Politidirektoratet mener er tilfredsstillende permanent grunnsikring av politiets egne skjermingsverdige objekt i samsvar med lov og forskrift, herunder kostnadskalkyle og fremdriftsplan for iverksetting av permanent grunnsikring. Frist 01.05.2017.»* Komiteen ber om å få oversendt ovennevnte redegjørelse fra Politidirektoratet.
8. I et intervju i Bergens Tidende 28. august 2018 uttalte direktør for Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) Kjetil Nilsen at *«For å iverksette tiltak må du vite hva du eier og hvilken tilstand dette er i. Det å iverksette tiltak uten at du har kunnskapen innebærer antakelig at du, blant annet, bruker penger på feil ting. Det å foreta risikoanalyser og verdivurderinger er grunnlag for all aktivitet.»* Det fremgår av artikkelen i Bergens Tidende at et referat fra et etatsstyringsmøte 16. mars 2018 viser at politiet erkjenner at pålegget ikke er fulgt opp. Ifølge møtereferatet blir arbeidet med risiko- og sårbarhetsanalysene (ROS-analyser) «flagget rødt» i departementet og etter hvert også i Politidirektoratet. I referatet står det at Politidirektoratet ikke har utarbeidet ROS-analyser for egne sentrale virksomheter basert på verdivurderinger og ikke utarbeidet plan for gjennomføring av forebyggende og konsekvensreducerende tiltak. Når det ikke foreligger en risiko- og sårbarhetsanalyse; hva har vært grunnlaget for å iverksette tiltak i regi av Politidirektoratet?
9. I artikkelen i Bergens Tidende vises det til at det fremgår fra referatet fra møtet 16. mars 2018 at Justis- og beredskapsdepartementet mente at Politidirektoratets avvik, som hadde blitt påpekt i Riksrevisjonens rapport, skulle rettes opp over direktoratets budsjett. Mener Justis- og beredskapsdepartementet fremdeles at det ikke er behov for ekstraordinære midler for å komme i mål med grunnsikring av politiets skjermingsverdige objekter?

10. Mener justis- og beredskapsministeren at man til nå har hatt tilfredsstillende kompenserende tiltak for sikring av skjermingsverdige bygg i politisektoren, eller har ikke de kompenserende tiltakene vært gode nok?
11. Komiteen ber om følgende:
- En kronologisk oversikt over når Justis- og beredskapsdepartementet har mottatt NSMs tilsynsrapporter om objektsikring
 - Innsyn i alle NSMs anmerkninger fra tilsyn på objektsikring på justissektoren fra januar 2014 til i dag.
12. Er alle skjermingsverdige objekter i justissektoren, utenom politisektoren, grunnsikret i henhold til objektsikkerhetsforskriften i dag? Hvis svaret er nei, hvordan har denne feilrapporteringen til Stortinget blitt rettet opp?
13. Som svar på spørsmål fra Hans Fredrik Grøvan om Riksrevisjonens påpekning av at sikringsarbeidet ikke er øremerket i statsbudsjettet, svarte justis- og beredskapsminister Tor Mikkjel Wara: «*Ja, vi bør informere mer, vi bør være tydeligere, og vi bør fortelle hvilke penger vi også ønsker å bruke framover, ikke bare hva vi har brukt i det siste budsjettet.*» Kan svaret forstås slik at man i budsjettproposisjoner heretter vil synliggjøre midler som brukes på sikkerhet og beredskap generelt og på objektsikring spesielt?

Med vennlig hilsen
Kontroll- og konstitusjonskomiteen

Dag Terje Andersen
komitéleder

Kopi:
Statsministerens kontor
Forsvarsdepartementet

